

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Studenterkurset og Kostskolen i Sønderjylland
Vestergade 8
6520 Toftlund
Att. skoleleder og bestyrelsesformand

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. nr.: 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukvum.dk
www.stukvum.dk
CVR nr.: 29634750

Afslutning af det tematiske tilsyn med kombinerede institutioner med kostafdeling

28. august 2020
Sags nr.: 20/01577

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har gennemført et tematisk tilsyn med fire kombinerede institutioner med kostafdeling, herunder Studenterkurset og Kostskolen i Sønderjylland.

Styrelsen har udtaget samtlige de fire kombinerede institutioner med kostafdeling, der har både grundskole og gymnasie til tilsyn. En af institutionerne har også efterskole.

Tilsynet omhandler institutionernes efterlevelse af frihed og folkestyrekravet med særligt fokus på elevinddragelse og elevernes trivsel.

Styrelsen har sammenholdt sine oplysninger om Studenterkurset og Kostskolen i Sønderjylland med reglerne i friskoleloven jf. lovbekendtgørelse nr. 816 af 14. august 2019, og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 3. af 6. januar 2020.

Det er på det foreliggende grundlag styrelsens vurdering, at skolen lever op til frihed og folkestyrekravet. Styrelsen afslutter derfor det tematiske tilsyn med skolens opfyldelse af frihed og folkestyrekravet.

Styrelsen skal imidlertid henstille, at skolen løbende sørger for, at skolens ansatte er opmærksomme på, at underretningspligten er personlig.

Styrelsens vurdering og det grundlag, den hviler på, er nærmere uddybet nedenfor. Sagens faktiske omstændigheder fremgår af bilag 1. Det relevante retsgrundlag fremgår af bilag 2.

Baggrund for styrelsens tilsyn

Styrelsen fører tilsyn med privat- og friskolernes, efterskolernes og de private gymnasiers efterlevelse af frihed og folkestyre-kravet, jf. friskolelovens § 1, stk. 2, 2. pkt., efterskolelovens § 1, stk. 5, og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelsers § 1 a.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet gennemfører i 2020 et tematisk tilsyn med kombinerede institutioner med kostafdeling, der har både grundskole og gymnasie. Tilsynet har fokus på en række elementer i hele skolens virke, som særligt gør sig gældende for institutioner af denne karakter.

Frihed og folkestyre-kravet indebærer bl.a., at institutionerne skal forberede eleverne til medbestemmelse, medansvar, ytringsfrihed, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Enhver institution skal således efter loven have det sigte med al sin undervisning og hele sit virke i øvrigt, at enhver elev udvikler sig til demokratisk medborgerskab i et samfund som det danske.

I den forbindelse er fx forhold vedrørende elevrelationer, ordensregler, opsyn med elever, og hvordan skolen arbejder med elevernes trivsel vigtige at afdække, idet disse forhold kan sige noget om, hvordan skolen arbejder med frihed og folkestyre-kravet, herunder medbestemmelse og demokratisk dannelse.

Styrelsens tilsyn har således fokus på følgende områder:

- Elevrelationer- og omgangsformer, herunder
 - elevernes trivsel,
 - eventuelle præfektsystemer eller øvrige elev-til-elev aktiviteter,
 - opsyn med elever,
 - eventuelle ordensregler,
 - ligestilling mellem kønnene
- Elevinddragelse og medindflydelse.

Tilsynet omfatter ligeledes institutionernes praksis i forhold til underretninger og samarbejde med relevante kommunale myndigheder.

Styrelsens vurdering

Frihed og folkestyre-kravet

Styrelsens vurdering omhandler de fokuspunkter, som er indgået i styrelsens tilsyn. Styrelsen er dog ikke under tilsynet blevet opmærksom på andre forhold, der har givet anledning til en nærmere undersøgelse. Nedenfor fremgår grundlaget for styrelsens vurdering.

Det er på det foreliggende grundlag styrelsens vurdering, at skolen lever op til frihed og folkestyre-kravet. Styrelsen afslutter derfor det tematiske tilsyn med skolens opfyldelse af frihed og folkestyre-kravet.

Elevinddragelse og medindflydelse på skolen

Det er styrelsens vurdering, at skolen inddrager eleverne i forhold på skolen, at eleverne har medindflydelse, og at skolen på den måde er med til at forberede eleverne til et samfund som det danske med frihed og folkestyre.

Styrelsen har i sin vurdering lagt vægt på, at skolen overordnet lægger stor vægt på elevernes inddragelse og medindflydelse på skolen.

Styrelsen har dermed i sin vurdering lagt vægt på, at alle skolens tre afdelinger har fungerende elevråd, hvor elevrådsarbejdet støttes af en lærer, da elevrådene tidligere ikke har været meget aktive på egen hånd.

Styrelsen har desuden lagt vægt på, at eleverne i den observerede undervisning deltog aktiv og blev inddraget i undervisningen, og at der var eksempler på klassesamtale med inddragelse af elevernes synspunkter samt elevernes feedback på undervisningen.

Styrelsen har endvidere lagt vægt på en lærers oplysning om elevens initiativ til at tage medansvar for undervisningen, således at flere elever skal deltage aktivt i undervisningen, så det ikke er de samme, der trækker læset. Styrelsen vægter i den forbindelse skolens opbakning og støtte til elevernes initiativ.

Ligestilling mellem kønnene

Det er styrelsens vurdering, at skolen lever op til lovenes krav om, at udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

Styrelsen har i sin vurdering lagt vægt på, at skolen på tilsynsbesøget har oplyst, at skolen har temadage om køn og en årlig emneuge om menneskerettigheder herunder ligestilling.

Opsyn med elever, eventuelle præfektssystemer og øvrige elev-til-elev aktiviteter

Det er styrelsens vurdering, at skolens opsyn med eleverne på kostskoleafdelingen er i overensstemmelse med frihed- og folkestyrekravet.

Styrelsen har i sin vurdering lagt vægt på, at skolen har oplyst, at der på kostskolen altid er pædagoger eller lærere til stede ved spisetid, i fritiden, ved aktiviteter, ved sovetid og ved rengøring.

Elevernes trivsel

Det er styrelsens vurdering, at skolen i overensstemmelse med frihed og folkestyrekravet arbejder kontinuerligt med elevernes trivsel, og at eleverne inddrages i dette arbejde.

Styrelsen har lagt vægt på, at kostskolens tilsynsrapport fra Socialtilsyn Syd viser, at skolens pædagogiske indsats har fokus på børnenes og de unges fysiske og mentale sundhed og trivsel i overensstemmelse med børnenes og de unges behov.

Styrelsen har endvidere lagt vægt på skolens oplysninger om gymnasieskolens arbejde med den seneste trivselsmåling, som viser, at skolen ligger 0,2 point under landsgennemsnittet på indikatorerne ”Faglig individuel trivsel” og ”Pres og bekymringer”. Skolen har oplyst, at gymnasieskolens arbejde med disse indikatorer særligt omhandler italesættelse af det store arbejdspress grundet den 2-årige STX fremfor 3 års studietid, og at der i den forbindelse arbejdes med strukturen i studietiden.

Styrelsen har endvidere lagt vægt på, at skolens trivselsmåling viser, at gymnasiedelen ligger på linje med eller over landsgennemsnittet på indikatorerne ” Social trivsel”, ”Læringsmiljø” og ”Mobning”.

Styrelsen har derudover lagt vægt på, at det på styrelsens tilsynsbesøg tydeligt fremgik, at elevrådet og lærergruppen i gymnasiedelen bliver inddraget i arbejdet med trivselsmålingen

For så vidt angår grundskolens trivselsmåling har styrelsen i sin vurdering lagt vægt på, at skolen på alle fire indikatorer ligger over landsgennemsnittet, og at lærere og elever inddrages i arbejdet med trivslen.

Styrelsen har endvidere lagt vægt på skolens overordnede prioritering af ressourcer til trivsel, idet der på kostskolen er fuldt opsyn med eleverne for at tilgodese deres trivsel, og at der på gymnasiedelen og i grundskolen tilsammen er fire lærere, som arbejder med elevernes trivsel. Derudover har styrelsen lagt vægt på, at skolen har to psykologer tilknyttet, som eleverne kan få samtaler hos.

Styrelsen vurderer ud fra skolens ressourcemæssige prioriteringer, at skolen er opmærksom på og arbejder professionelt med elevernes trivsel på skolens tre afdelinger.

Samarbejde med eksterne

Det er styrelsens vurdering, at skolen har et samarbejde med eksterne aktører, som understøtter skolens arbejde med elevtrivsel.

Styrelsen har i sin vurdering lagt vægt på, at skolen bl.a. samarbejder med PPR, SSP, TUBA (Terapi og rådgivning for Unge, der er Børn af Alkohol- og stofmisbrugere), og derudover angående kostskoleeleverne samarbejder med relevante sagsbehandlere, psykologer, psykiatri, misbrugs-konsulenter og kontaktpersoner fra elevernes hjemmekommuner.

Ordensregler

Det er styrelsens vurdering, at skolens ordensregler er i overensstemmelse med frihed og folkestyrekravet.

Styrelsen har i vurderingen lagt vægt på, at ordensreglerne foreskriver, at elever og ansatte skal behandle hinanden med respekt og tolerance, og at ordlyden i ordensreglerne afspejler skolens respekt for eleverne. Ordensreglerne afspejler endvidere skolens vægtning af fællesskab, og hvilket ansvar dette indebærer, da det forventes, at eleverne tager medansvar i forhold til at holde skolens fysiske rammer ryddelige og ordentlige.

Underretninger til de sociale myndigheder

Det er styrelsens vurdering, at skolen på tilfredsstillende vis sikrer at underrette de rette myndigheder i tilfælde af bekymringer for en elev.

Styrelsen har i vurderingen lagt vægt på skolens professionelle håndtering af elevernes trivsel, jf. det anførte herom ovenfor i afsnittet om trivsel. Styrelsen har endvidere lagt vægt på, at skolen har oplyst, at grundskolen inden for de sidste tre år har lavet to underretninger, og at kostskolen har et veletableret samarbejde med forskellige kommuners sagsbehandlere.

Styrelsen har hæftet sig ved, at skolelederen er inde over alle underretninger. Det er styrelsens vurdering, at det er hensigtsmæssigt, at en skoleleder er involveret i alle underretninger, men at det samtidig er vigtigt, at de ansatte er klar over, at underretningspligten er personlig.

Hvis I har spørgsmål til ovenstående, er I velkomne til at kontakte pædagogisk konsulent Camilla Nielsen e-mail: cn@stukuvvm.dk eller telefon 20 71 66 51

Med venlig hilsen

Liz Nymann Lausten
Kontorchef

Sagens faktiske omstændigheder

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet udtog ved brev af 28. januar 2020 Studenterkurset og Kostskolen i Sønderjylland til tilsyn. Styrelsen anmodede i den forbindelse skolen om at indsende en redegørelse for en række forhold vedrørende frihed og folkestyrekravet.

Skolens redegørelse

Styrelsen modtog skolens redegørelse den 18. februar 2020. Redegørelsen er delt op i tre dele svarende til skolens tre afdelinger; kostskolen, gymnasieafdelingen og grundskolen.

Skolen har i sin redegørelse for skolens værdigrundlag/mål og intentioner for den daglige praksis på skolen bl.a. redegjort for, at kostskolens mål for kostskoleleverne er, at eleverne får forbedret deres faglige og sociale niveau og får højnet deres livsduelighed. Det fremgår endvidere, at gymnasiedelens eksistensgrundlag bygger på nøgleordene nærhed, tryk og individuel trivsel, hvor grundskolen er en faglig gymnasieforberedende grundskole for børn, hvor udgangspunktet er faglighed og menneskelig respekt.

Om elevgruppen fremgår det, at de ca. 30 kostskoleelever er unge mellem 13-18 år, som er normalbegavet og ofte omsorgssvigtede børn/unge, og at de er henvist af kommunerne under servicelovens § 52 eller § 52 a. Om elevgruppen på gymnasiedelen fremgår det, at hovedparten af de ca. 80 elever kommer fra skolens egen grundskole, og at størstedelen er mellem 17-21 år. I grundskolen er der ca. 260 elever fra lokalområdet.

Trivselsundersøgelser mv.

I skolens redegørelse vedrørende kostskolen er der indsat et link til skolens tilsynsrapport fra Socialtilsyn Syd, hvor det under punktet ”Vurdering af temaet Sundhed og trivsel” fremgår, at socialtilsynet vurderer, at skolens pædagogiske indsats har fokus på børnenes og de unges fysiske og mentale sundhed og trivsel i overensstemmelse med børnenes og de unges behov. I tilsynsrapporten vurderes temaet ”Sundhed og trivsel” på en skala fra 1-5, hvor kostskolen får en gennemsnitlig vurdering på 4,6, og hvor 4 er bedømmelsen ”i høj grad opfyldt” og 5 er ”i meget høj grad opfyldt”.

I skolens redegørelse vedrørende gymnasiedelen er der indsat links til skolens selvevaluering og opfølgingsplan og gymnasieskolens studie- og ordensregler. I skolens ordensregler for gymnasiedelen fremgår det, at eleverne skal udvise en adfærd præget af tolerance, gensidig hensyntagen, hjælpsomhed og respekt for kammerater, ansatte og studenterkursets gæster. Det fremgår endvidere, at alle elever har lige adgang til skolens faciliteter, og at eleverne skal medvirke til, at der ryddeligt og ordentligt.

Derudover fremgår det, at besiddelse eller indtagelse af euforiserende stoffer og alkohol er forbudt, og skolen er røgfri.

Skolens seneste undervisningsmiljøvurdering/trivselsmåling på gymnasiedelen fremgår af et bilag til skolens redegørelse. Af trivselsmålingen fremgår det, at skolens indikatorer svarer for;

- faglig individuel trivsel ligger på 3,5,
- social trivsel ligger på 4,1,
- læringsmiljø ligger på 3,8,
- pres og bekymringer ligger på 2,5 og
- mobning ligger på 4,8.

I skolens redegørelse vedrørende grundskolen er der indsat et link til skolens seneste undervisningsmiljøvurdering og til grundskolens ordensregler.

Af grundskolens ordensregler fremgår det, at reglerne skal sikre, at skolen er et trygt sted at være, og at elever og ansatte skal behandle hinanden med respekt og tolerance. Det fremgår endvidere, at mobning ikke tolereres. Derudover fremgår det, at man skal passe på de fysiske rammer, samt at rygning, alkohol og euforiserende stoffer er forbudte.

Af skolen undervisningsmiljøvurdering/trivselsmåling fremgår det, at skolens indikatorer svarer for;

- faglig trivsel ligger på 3,9,
- ro og orden ligger på 4,1,
- social trivsel ligger på 4,3 og
- støtte og inspiration ligger på 3,7.

Frihed og folkestyre-kravet

Af skolens redegørelse fremgår det, at indholdet i undervisningen på alle tre skoleafdelinger indeholder aspekter af relevans for frihed og folkestyre-kravet, ligesom der foregår aktiviteter uden for skolen, som bidrager til en forståelse af samfundet. Det fremgår endvidere, at skolens bo-grupper på kostskolen ikke er køns- eller aldersopdelt, at der i gymnasiedelen arbejdes med kildekritik, og at grundskolen arbejder med gruppearbejdets muligheder og forpligtelser.

Elevråd og andre udvalg

Af redegørelsen fremgår det, at kostskolen har et elevråd bestående af to valgte elever fra hver af de tre bo-grupper, og at der fra 10. klasse og på gymnasiedelen ligeledes er elevråd. Det fremgår, at gymnasiedelen, ud over elevråd, også har et Operation Dagsværk-udvalg og et Grønt Udvalg.

Det fremgår endvidere af redegørelsen, at grundskolen ikke har et elevråd, og at skolen tidligere har haft et elevråd, men uden stor succes. Det

fremgår, at skolen har sikret elevinddragelse ved, at rektor/ledelse har haft samtaler med klasserne, men at der nu er behov for at få et elevråd, da skolen på få år er blevet større.

Organisering af og ansvar/opsyn med spisetid mv.

Af skolens redegørelse fremgår det, at der på kostskolen altid er pædagoger eller lærere til stede ved spisetid, i fritiden, ved aktiviteter, ved sovetid og ved rengøring.

Det fremgår endvidere, at kost(kollegie)eleverne på gymnasiedelen for hovedparten er over 18 år, og at udgangspunktet er en høj grad af ”eget-ansvar”. Det fremgår også, at der altid er voksne til stede ved spisetid, og at skolen arrangerer frivillige biografture, bowling og lignende for dem, der bor på kollegierne.

Præfektssystem eller andre elev-til-elev aktiviteter

Det fremgår af redegørelsen, at hverken kostskolen eller gymnasiedelen har et præfektssystem eller øvrige elev-til-elev aktiviteter.

Trivsel

Af skolens redegørelse fremgår det, at kostskolen arbejder ud fra en relations-dannende pædagogik, og at der jævnligt er samtaler med de enkelte elever. Det fremgår endvidere, at kostskolen har fokus på, at eleverne lærer at mestre de sociale spilleregler og respektere hinandens forskelle.

Det fremgår endvidere, at der på gymnasiedelen er små klasser, og at mistrivsel derfor opdages hurtigt, hvorefter to tilknyttede lærere hurtigt samler op på dette. Det fremgår, at der i grundskolen er 1-2 trivselssamtaler med hver elev samt en AKT-medarbejder tilknyttet.

Underretninger

Vedrørende underretninger fremgår det af redegørelsen, at grundskolen inden for de sidste tre år har lavet to underretninger, og at underretninger udarbejdes af en lærer og skolelederen, men at det er skolelederen, der sender underretningen videre til kommunen.

Af redegørelsen fremgår det ligeledes, at kostskolen har en fast procedure omkring samarbejdet med elevens sagsbehandler, og at der to gange årligt udarbejdes en statusbeskrivelse på den enkelte elev.

Det fremgår af redegørelsen, at gymnasiedelen ikke har foretaget nogle underretninger, da skolens elever hovedsagligt er over 18 år.

Samarbejde med eksterne

Det fremgår af skolens redegørelse, at både kostskolen og grundskolen samarbejder med SSP, at kostskoledelen endvidere samarbejder med PPR og kommunen, og at grundskolen benytter PPR som en rådgivende

samarbejdspartner. Derudover fremgår det, at skolen har to psykologer fast tilknyttet skolen.

Anmeldt tilsynsbesøg den 4. marts 2020

Styrelsen aflagde et anmeldt tilsynsbesøg den 4. marts 2020. Styrelsen havde et indledende møde med en del af ledelsen, hvor rektor bl.a. præsenterede skolen. Herefter fik styrelsen en rundtur på skolen og observerede undervisning. Tilsynsbesøget bestod af møder med henholdsvis ledelsen, med lærere fra grundskolen og gymnasiet og med trivselslærere. Styrelsen observerede et elevrådsmøde på gymnasiedelen og talte efterfølgende med medlemmerne af dette elevråd. Om eftermiddagen fik styrelsen en rundvisning i kostskolens bo-grupper. Dagen sluttede med et møde med skolens ledelse, hvor tilsynsbesøget blev rundet af.

Møder med ledelsen

På tilsynsbesøget holdt styrelsens tilsynsførende tre møder med skolens ledelse, et ved styrelsens ankomst, et længere møde midt på dagen og et afsluttende møde. I det følgende er skolens oplysninger på møderne uddybet.

De tre afdelinger på skolen

Grundskolen: Eleverne i grundskole kommer især fra Haderslev og Tønder kommuner. Det blev oplyst, at der lægges vægt på lektier for at træne eleverne i en kompetence/tilgang, hvor man forbereder sig. Alle undervisere er læreruddannede.

Kostskolen: Kosteleverne er elever med meget store problematikker, dog uden en kriminel eller voldelig historik. Eleverne har taget et bevidst valg om, at de vil noget andet. Skolen tager ikke imod stofmisbrugere, da skolen ikke har kapacitet til at tackle denne problematik. Eleverne er meget åbne, og der er et miljø med stor anerkendelse og respekt for hinanden. Eleverne er endvidere meget reflekterede, og de er åbne om, at de er en ”sjov klasse”.

På kostskolen er der tilknyttet 7 lærere, 2 ledere, en opsynsmand/pædagogisk medhjælper og 6 pædagoger. Pædagogerne møder ind, når eleverne får fri, og i den første halve time er der stilletid på kostskolen. Bo-grupperne er blandede drenge og piger og blandede på alder. Eleverne må gerne være kærestepar, men døren skal være åben, hvis man er under 15 år og har sin kæreste på besøg. Kostskoleeleverne har deres eget undervisningstilbud og er ikke en del af grundskolen.

Gymnasiet: Elever på gymnasiedelen har ikke særlige behov, som kosteleverne i grundskolen, men nogle af de unge har mindre udfordringer, som bl.a. er baggrunden for, at de har valgt et lille gymnasium. Skolen er i gang med at udbygge kostdelen af gymnasiet (herefter kollegiet), således

at dette kan rumme yderligere 10 elever. På kollegiet er tilknyttet en opsynsmand, som er en pensioneret lokal politimand. Han arrangerer også sociale begivenheder såsom et pandekagearrangement, og eleverne kan komme til ham, hvis de har brug for det. Opsynsmanden har særligt øje på 4-5 elever på kollegiet, som har brug for hjælp til gennemføre gymnasiet.

Elevernes trivsel

Skoleledelse oplyste, at den seneste trivselsmåling for grundskolen blev fremlagt på et lærermøde, og at det derfra var klasselærerens ansvar at følge op på de aktuelle problematikker. Trivselsmålingen skal også drøftes i elevrådet. Der har ikke været en fælles opfølgning på undersøgelsen, da der ikke har været behov herfor.

I forhold til gymnasiedelens trivselsmåling blev det oplyst, at skolen gerne vil ligge godt på ”faglig individuel trivsel” og ”læringsmiljø”. Seneste måling viste en mulig problematik vedrørende emnet ”pres og bekymringer”, og skolen oplyste, at der er nogle ting, der skal gøres bedre, og at der bliver gjort meget ud af at italesætte, at stx-uddannelsen på to år fremfor tre kræver mere struktur. Der bliver fulgt op på undersøgelsen i elevrådet.

Der er tilknyttet to psykologer på kostafdelingen, som også kan bruges af den øvrige del af skolen. Eleverne kan få tre samtaler, og hvis det ikke er nok, henvises de videre i systemet.

Elevinddragelse

På grundskolen var der tidligere et lille elevråd, men dette elevrådsarbejde blev dog indholdsløst. I stedet gik en lærer og den tidligere leder rundt i klasserne og talte med eleverne. Rektor påpegede, at han fandt den direkte dialog med eleverne vigtig. Da skolen er vokset blev det i efteråret 2019 besluttet at oprette et elevråd igen.

Bo-grupperne i kostskolen har et elevråd, hvor de har mulighed for at gøre lærerne opmærksomme på forhold på skolen, som ikke fungerer.

De unge på kollegiet har valgt to talspersoner, som fungerer som bindeled mellem skolens kontor og kollegiet, og som videregiver fx fælles beskeder.

Elevrelationer- og omgangsformer, herunder ligestilling, opsyn og elev-til-elev aktiviteter

Der er en vagtbolig på skolens område, hvor der altid er en ansat.

På kostskolen formidler de ældre elever ånden og kulturen til de yngre, fx at tingene skal behandles ordentligt, at rygeskuret skal se ordentligt ud mv. De ældre elever kan nogle gange finde på at opdrage på de yngre elever, og nogle gange har det været nødvendigt, at de voksne tilknyttet

kostskolen har medvirket til at løse konflikter ift. dette. Når der kommer en ny elev, kan en anden elev godt få besked på at hjælpe den nye.

Skolens praksis med underretninger

Skolen oplyste, at der i grundskolen har været 2-3 underretninger til de sociale myndigheder i det seneste år, og at lærergruppen bliver orienteret, når der udarbejdes en underretning. Skolen samarbejder meget med familierne.

Skolens samarbejde med eksterne samarbejdspartnere

Skolen oplyste, at der samarbejdes med privatpraktiserende psykologer, hvoraf den ene arbejder kognitivt. Disse psykologer medvirker ved kortlægningen af elever, da skolen oplever, at det går for langsomt, hvis kommunens PPR skal foretage kortlægningen.

Kønsligestilling

Skoleledelsen oplyste, at der er temadage om køn, og at skolen hvert år har en uge om menneskerettigheder, herunder ligestilling.

Observation af undervisning

I kostskolen observerede styrelsen 9. klasse arbejde med projekt om ”En verden i forandring”, hvor arbejdet foregik individuelt ved computere.

I grundskolen observerede styrelsen biologiundervisningen, dansk, tysk og engelsk på henholdsvis 9. klassetrin, 8. klassetrin, 7. klassetrin og 6. klassetrin. Styrelsen så undervisning, hvor eleverne deltog aktivt og blev inddraget i opgaverne.

I gymnasiedelen observerede styrelsen vejledning i forbindelse med SRP i 2.g og i forbindelse med DHO i 1.g. Derudover observerede styrelsen undervisningen i religion og oldtidskundskab i 2.g. I undervisningen blev elevernes synspunkter inddraget ved klassesamtale og gennem feedback på undervisningen.

Deltagelse i elevråd og efterfølgende samtale med elevråd

Styrelsen deltog i en del af et elevrådsmøde. Der deltog seks elever; fire fra gymnasiet, to fra 9./10. klasse og en kontaktlærer. Da styrelsen ankom, var de ved at afslutte drøftelser om en fest. Der blev endvidere drøftet trivsel og lektier samt problematiske forhold på skolens parkeringsplads.

Efterfølgende havde styrelsen en samtale med fire elever fra elevrådet, herunder elevrådsformanden fra gymnasiet.

Om elevrådet fortalte de, at der ikke tidligere har deltaget en lærer, og elevrådet havde da lidt indbyrdes uenigheder om, hvem der gjorde hvad. Nu kan læreren gå direkte til ledelsen med forslag osv. Elevrådet fortalte,

at de oplever, at skolen lytter til dem, og at man kan tale med lærerne, hvis man føler sig presset.

Elevrådet oplyste endvidere, at de ikke har en funktion i forhold til, hvordan andre elever skal opføre sig.

De elevrådsmedlemmer, som bor på kollegiet, oplyste, at der er ture og aktiviteter, og at skolens opsynsmand på kollegiet holder styr på dem. Det blev oplyst, at en elev fra hver kollegiebygning, opsynsmanden og pedellerne taler med ledelsen om eventuelle problemer på kollegiet. Det blev endvidere oplyst, at 2.g'ere er gode til at hjælpe 1. g'ere på kollegiet.

Styrelsen kunne observere, at der var en fri stemning og alle kom til orde.

Samtale med trivselslærere fra kostskolen og grundskolen

Styrelsen mødtes med fire lærere med forbindelse til enten kostskolen eller grundskolen. Alle fire lærere arbejdede med elevernes trivsel.

Om kostskolen oplyste lærerne, at en af klasserne er en særlig skærmet klasse med syv elever, for de elever, der har det sværest. Det blev endvidere oplyst, at en del af eleverne er selvskadende, og at eleverne på kostskolen har en tung bagage, og at målet er, at eleverne får en afgangseksamen og det bedst mulige voksenliv.

Om elevrådet på kostskolen oplyste lærerne, at der er seks medlemmer, og at der er møde hver 3. fredag. Den ansvarlige lærer sender dagsorden ud inden mødet og er referent ved mødet. Det blev oplyst, at elevrådet kan bruges til at kommunikere til de andre elever fx om ordentlig adfærd m.v., da det kan virke bedre, end når det kommer direkte fra lærerne.

Om grundskolen fortalte lærerne, at kommende elever skal til en optagelsesprøve, og at det kan være hårdt at gå på skolen med lange dage, lektier og lang transporttid. Afdelingslederen for grundskolen fortalte, at nogle af eleverne har problemer med angst fx ved fremlæggelser og eksamen, og at der er en aftale med nogle af forældrene om at tage nogle samtaler med eleverne. Det blev oplyst, at hvis skolen ikke selv kan hjælpe eleverne fx ved angstproblematikker eller selvskade, sender de eleverne videre i systemet.

Angående eksterne samarbejdspartnere fortalte lærerne, at det især er gymnasielever, der bruger de to psykologer, som er tilknyttet skolen. Lærerne fortalte endvidere, at der er et godt samarbejde med den nye sundhedsplejerske i både grundskolen og på kostskolen, og at hun kommer tre gange årligt og i uge sex.

Om ungdomsmiljøet i Toftlund oplyste lærerne, at det kan være en udfordring, da der er problemer med dealere og alkohol. Det blev oplyst, at

skolen har et tæt samarbejde med SSP, som også har holdt oplæg for 7. – 9. klasse og deres forældre. Lærerne fortalte, at kostskoleeleverne skal være hjemme kl. 21, så det er ikke de elever, der kan være problemer med i byen.

Samtale med lærere fra grundskolen og gymnasiedelen

Styrelsen mødtes med to lærere, en fra grundskolen og en fra gymnasiet.

Om hvordan frihed og folkestyre-kravet indtænkes i lærernes undervisning, oplyste grundskolelæreren, at der på initiativ af nogle elever for nylig havde været møde i 10. klasse om, hvordan alle elever kunne tage mere ansvar i klassen, så det ikke var de samme, der "trak læsset". Eleverne var til mødet blevet enige om, at flere skal deltage aktivt i undervisningen, og at man skal møde velforberedt. Læreren oplyste, at der var mange, der havde bidraget til drøftelsen, og at læreren ville sende forslagene til de andre lærere i klassen og tale med klassen om det igen efter en uge, og se om det havde haft en effekt.

Angående inddragelse af frihed og folkestyre i undervisningen oplyste gymnasielæreren, at der i samfundsfag og historie indgår emner med relevans for frihed og folkestyre, fx forløb om mediernes udvikling og dennes betydning for samfundet, folkestyre/demokratiet samt genforeningen.

Angående inddragelse af eleverne i undervisningen og kritisk stillingtagen oplyste grundskolelæreren, at han forsøger at variere undervisningen således, at eleverne kan få indflydelse på fx temaer i undervisningen. Både gymnasielæreren og grundskolelæreren oplyste, at de benytter gruppearbejde som undervisningsform.

Lærerne oplyste, at undervisningen nogle gange evalueres i slutningen af en lektion, og at det er vigtigt, at eleverne tør udtrykke deres eventuelle utilfredshed.

Lærerne oplyste, skolen er et lille sted, hvor eleverne kommer til lærerne, hvis de har problemer. Det blev oplyst, at resultaterne fra trivselsundersøgelser bliver taget op på et lærermøde. Det blev endvidere oplyst, at skolen ikke tolererer mobning, og at der ikke er behov for gangvagter og gårdvagter.

Lærerne oplyste, at elevrådet er semiaktivt, og skolen støtter arbejdet i elevrådet ved, at en lærer faciliterer møder, men målet er, at læren skal ud af elevrådet.

Rundvisning i bo-grupper

Styrelsens tilsynsførende blev vist rundt i bo-grupperne for kostskoleeleverne, hvor der blev fremvist fællesarealer i to forskellige bo-grupper,

imens de pågældende bo-grupper havde samling med den tilknyttede pædagog. I den ene gruppe blev der spist kage, som nogle elever havde bakt. Der var en fri og lettere løssluppen stemning.

Styrelsens undersøgelser

Skolen har anvendt Undervisningsministeriets trivselsværktøj, og styrelsen har derfor undersøgt landsgennemsnittet for trivselsmålingerne i grundskolen og på gymnasiedelen, da disse er direkte sammenlignelige med skolens tal. Nationale trivselsmålinger for 2019 er at finde på www.uddannelsesstatistik.dk.

Trivselsværktøjet på gymnasiedelen er delt op i 5 indikatorer; ”Faglig individuel trivsel”, ”Social trivsel”, ”Læringsmiljø”, ”Pres og bekymringer” og ”Mobning”. På en skala fra 1-5 er landsgennemsnittet på de 5 indikatorer fordelt således:

- angående faglig individuel trivsel er landsgennemsnittet 3,7,
- angående social trivsel er landsgennemsnittet 4,1,
- angående Læringsmiljø er landsgennemsnittet 3,4,
- angående pres og bekymringer er landsgennemsnittet 2,7 og
- angående mobning er landsgennemsnittet 4,7.

Trivselsværktøjet på grundskolen fra 4.-9. klasse er delt op i 4 indikatorer; ”Faglig trivsel”, ”Ro og orden”, ”Social trivsel” og ”Støtte og inspiration”. På en skal fra 1-5 er landsgennemsnittet på de 4 indikatorer fordelt således:

- angående faglig trivsel er landsgennemsnittet 3,7,
- angående ro og orden er landsgennemsnittet 3,8,
- angående social trivsel er landsgennemsnittet 4,1 og
- angående støtte og inspiration er landsgennemsnittet 3,2.

Relevant retsgrundlag

- Lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 816 af 14. august 2019 (friskoleloven).
- Lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 3. af 6. januar 2020.
- Lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2019 (serviceloven)
- Bekendtgørelse nr. 1466 af 16. december 2010 om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service.
- Bekendtgørelse af lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 316 af 5. april 2017 (undervisningsmiljøloven)

Relevante indholdsbestemmelser m.v.

Frihed og folkestyre-kravet

Friskolelovens § 1, stk. 2, 2. pkt.:

”Stk. 2. Skolerne skal efter deres formål og i hele deres virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.”

Lov om private institutioner for gymnasiale uddannelsers § 1 a:

”§ 1 a. Skolen eller kurset skal efter sit formål og hele sit virke forberede eleverne eller kursisterne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes eller kursisters demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.”

Elevråd

Friskolelovens § 1, stk. 6:

”Stk. 6. Skolens elever har ret til efter egen bestemmelse at danne elevråd eller på anden demokratisk måde varetage deres fælles interesser vedrørende skolen, og skolens leder er forpligtet til at opfordre dem hertil, hvis de ikke benytter denne ret. Skolens leder kan opfordre eleverne til at vælge en bestemt demokratisk måde, som stemmer overens med skolens overbevisning, men skal med passende mellemrum tage op med eleverne, hvilken demokratisk måde de ønsker.”

Lov om private institutioner for gymnasiale uddannelsers § 7, 1. pkt.:

”§ 7. Ved hver skole og kursus har eleverne henholdsvis kursisterne ret til at danne et elevråd henholdsvis et kursistråd.”

Servicelovens § 153:

”§153. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold,
- 3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- 4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Stk. 2. Skoleledere på folkeskoler skal underrette kommunalbestyrelsen, når en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for et kvartal.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov. Børne- og socialministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt efter stk. 1, nr. 2, i forbindelse med aktiviteter uafhængigt af deres erhverv.”

Bekendtgørelse om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service

§ 1, stk. 1, nr. 2, og stk. 2:

Følgende personer har underretningspligt over for kommunen efter stk. 2:

- 2) ansatte ved frie grundskoler og frie kostskoler,

Stk. 2. Underretningspligten foreligger, når personerne under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter servicelovens kapitel 11,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter servicelovens kapitel 11 på grund af de vordende forældres forhold, eller
- 3) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb.”

Undervisningsmiljøloven

§ 6:

Uddannelsesstedets ledelse sørger for, at der udarbejdes en skriftlig undervisningsmiljøvurdering af sikkerheds- og sundhedsforholdene samt forholdene vedrørende det psykiske og æstetiske miljø på uddannelsesstedet.

3.2 Relevante tilsynsbestemmelser

Friskolelovens § 9 f, stk. 1:

”§ 9 f. Børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at frie grundskoler overholder § 1, stk. 2, § 1 a og § 2, stk. 3, 1. pkt.”

Friskolelovens § 20 b, stk. 2, 1. pkt.:

”*Stk. 2.* Børne- og undervisningsministeren kan indhente alle oplysninger fra skolerne, herunder ved skolebesøg, om uddannelserne, eleverne, personalet, udstyret, huslejeaftaler, aftaler om ejendoms køb og andre aftaler og om skolernes drift i øvrigt og om bestyrelsens medlemmer, jf. § 5, stk. 8 og 9, til brug for fastlæggelse af tilskud, gennemgang af årsrapporter, gennemførelse af tilsyn og udarbejdelse af statistik.”

Lov om private institutioner for gymnasiale uddannelsers § 24, stk. 1:

"§ 24. Børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at skolerne og kurserne overholder lovens bestemmelser, herunder betingelserne for statstilskuddene."

Lov om private institutioner for gymnasiale uddannelsers § 26, stk. 1, 1. pkt.:

"§ 26. Børne- og undervisningsministeren kan indhente alle oplysninger fra skolerne og kurserne, herunder ved besøg på skolerne og kurserne, om uddannelserne, elever, kursister, personalet, udstyret, huslejeaftaler, aftaler om ejendoms køb og andre aftaler samt om skolernes og kursernes drift i øvrigt og om bestyrelsens medlemmer, jf. § 4, stk. 3 og 4, til brug for fastlæggelse af tilskud, gennemgang af årsregnskaber, gennemførelse af tilsyn og udarbejdelse af statistik."